

Värske määrdeõli värvus pole kvaliteedinäitaja (1)

29. september 2011

Kas kiiresti tumenev mootoriõli on ebakvaliteetne või vastupidi - just kvaliteetne? Miks muutuvad mootoriõlid töö käigus tumedaks ja kas mootoriõli värvus on üldse kvaliteedi tunnus?

Reeglina on baasõlid väga heledad. Täissünteesilised mootoriõlid on enne manuste lisamist peaaegu täiesti värvitud. Alles pärast õlis lahustuvate toimeainete lisamist muutuvad nad helekollaseks või meekarva. Kui aga kasutatakse tumepruune või musti manuseid, on ka lõpptoode tumedam. Mõnede määrdeainete hulka segatakse tootmisel ka värvipigmente, millega saavutatakse iseloomulik punakas, rohekas või sinakas välimus. Lähteaine ei saa aga värvainete tõttu muutuda kunagi heledamaks, vaid ainult veidi tumedamaks. Seega võib öelda, et värske õli värvus ei ütle midagi toote või selles sisalduvate baasõlide ja manuste kvaliteedi kohta.

Õlid muutuvad kasutamisel suhteliselt kiiresti tumedaks.

Tume värvus tuleneb õli vananemisest. Seejuures on tähtis roll temperatuuril, pikal kasutuseal, õlimanuste reaktsioonisaadustel ja saasteainetel. See, et diiselmootoriõlid muutuvad mustaks on tingitud diislikütuse põlemisel eralduvatest peentest tahmakübemetest. Bensiinimootorites kasutatavad mootoriõlid ei muutu tavaliselt päris mustaks, vaid sügavpruuniks, kuna siin ei teki küttesegu süttimisel musta tahma nagu diiselmootoris.

Mootoriõli tume värvus näitab ka seda, et tänu spetsiaalsetele manustele täidab õli oma ülesandeid. Õli vananemisel ning mootoris toimuva põlemisprotsessi tagajärjel tekib mustus. Õlis sisalduvad detergendid (pesumaksud) lahustavad mustuse ja saasteained väikesteks osakesteks. Nad kõrvaldavad eelkõige šlammi ja lakilaadseid setteid, mis on tekkinud tahmast, happelistest ühenditest, lämmastikoksiididest, põlemata kütusejääkidest ja veest. Dispergaatorid esinevad alati koos detergentidega. Nad hoiavad lahustatud mustuse osakesed hõljuvas olekus ja hoolitsevad selle eest, et need osakesed ei saaks moodustada uusi setteid. Nii hoiab õli mootori puhtana ja kaitseb seda kulumise eest, muutudes ise üha tumedamaks.

Kui värskest sissekallatud mootoriõli muutub liiga kiiresti tumedaks, on see enamasti märk sellest, et õlil on ülitõhus pesemisvõime. Seetõttu olge palun mootoriõli valimisel vanematele sõidukitele ettevaatlik! Kaasaegsed määrdeained võivad oma manustega leotada mootoris ladestunud vanad setted lahti ja põhjustada õlikanalite ummistumise või suisa mootori rikke.

Martin Barkala

Addinol MM OÜ Lõuna-Eesti müügijuht